

12 martie 1989

**Informare privind vizita (11-12 martie) în municipiul
Oradea a redactorului șef de la cotidianul „Die Welt” din
R.F.G., Walter Rueb**

**Documentul detaliază aspecte privind participanții la discuții,
temele abordate, locațiile vizitate.**

INFORMARE

... vizita în municipiul Oradea a redactorului șef, Walter H. Rueb, la cotidianul "DIE WELT" (RFG)

În timpul vizitei a fost însoțit de tovarășul Gârbea Constantin de la Ministerul Afacerilor Externe.

În Oradea a sosit în 11 martie a.c. în jurul orei 10. A fost primit la Consiliul popular al municipiului de tovarășii Groza primarul municipiului. La discuție au mai participat: Florica Zărnescu, șef de colectiv la IPJ, Ioan Ardelean șef de serviciu la municipiu și Iosif Popa corespondent al Televiziunii Române.

S-a urtat un bun venit în municipiul Oradea, după care Groza a prezentat o informare asupra următoarelor probleme pe care le notăm în sinteză:

- coordonate istorice-geografice ale municipiului Oradea - populația, compoziția pe naționalități;
- situația economică pînă la și după 23 August 1944;
- dezvoltarea economică cu precădere după Congresul al III-lea PCR (noi platforme industriale), produse de nivel tehnic mondial, cîteva ramuri cu pondere, cum ar fi construcții de mașini: aluminiu, industria ușoară, industria mică și cooperatîa, preocupări pentru saltul calitativ al produselor +

- investiții în perioada actuală: CET II Oradea, Spitalul Maternitate, unități industriale pentru piese destinate pentru fabricarea auto;

- construcții de locuințe, capitol care a fost subliniat printr-o seamă de cifre argumentate, cum ar fi 86 mii apartamente, 73% din fondul locativ este nou, 12,2 mp. spațiu revine pe persoană, 80% din fondul locativ este termoficat și total electrificat. S-a subliniat că, în mare măsură problema locuințelor a fost rezolvată, în prezent se pune problema creșterii confortului, datorită creșterii numărului de persoane în familii, respectiv a copiilor

- s-a subliniat de asemenea preocupările municipalității privind punerea în valoare a bogatei zestre de construcții vechi, cu valoare arhitectonică ridicată, precum și preocupările pentru modernizarea fondului vechi de locuințe și a apartamentelor din blocuri de confort redus, construite într-o perioadă de "explozie" industrială;

- dezvoltarea rețelei sanitare a fost de asemenea subliniată printr-o seamă de cifre elevente cum ar fi 16,4 paturi

spital, un medic la 342 de locuitori; spitalul de copii din Oradea, spitale moderne;

- s-au enumerat apoi realizările din domeniul cultural: două ziare, unul în limba română și altul în limba maghiară, Teatrul de stat cu secții în limba română și maghiară, Teatrul de păpuși, Orchestra simfonică cu orchestră simfonică și orchestră populară, tot la Oradea apare o prestigioasă revistă de cultură, revista "Familia".

- s-a făcut apoi o succintă prezentare a stațiunii balneoclimaterice "Felix", folosinduse cifre și date publicate. S-a subliniat că apa geotermală este utilizată în scopul încălzirii a loocoalelor și apartamente, printr-un sistem de schimbător de căldură. La "1 Mai" există un Complex balnear pentru țărani cooperatori;

- Un alt capitol al expunerii l-a constituit structurile organizatorice ale democrației noastre socialiste privind conducerea și gestionarea bunurilor materiale la nivelul unităților economice și a consiliului popular, fiind relevate cu precădere rolul oamenilor muncii, al deputaților în conducerea treburilor în unitățile economice și ale obștei. În acest context s-a subliniat importanța existenței Consiliului județean al naționalității maghiare, a altor organisme ca: Comitetul de cetățeni și asociațiile de locatari.

La problemele de sistematizare a intervenit și tovarășa Mănescu Viorica, care a arătat preocupările Institutului de proiectare județean în această direcție.

Walter H. Rueb, a cerut relații suplimentare în două probleme:

- dacă există populație germană în municipiu sau apropiere și dacă există care este rețeaua de unități școlare pentru aceasta? s-a răspuns că în împrejurimi există o singură localitate - satul Palota - cu populație compact germană, locuitorii de aici fiind muncitori în Oradea sau cooperatori la CAP Sântandrei, o unitate frunțasă pe țară datorită producțiilor mari pe care le obține anual.

- de asemenea s-a interesat de posibilitățile de școlarizare ale elevilor de naționalitate maghiară, întrebare, la care tovarășul Groza a răspuns că în municipiu există 20 de școli generale, din care în 18 există secții cu limba de predare maghiară cu peste 6800 elevi. De asemenea există în localitate 5 licee din care la 4 există clase cu predare în limba maghiară, iar la liceul nr.5 ponderea o reprezintă elevii de naționalitate maghiară, existând și clase în limba română. Secții de limba maghiară există și la grădinițe.

S-a menționat că deși nu există școli cu limbă de predare română, aceasta fiind o limbă de circulație internațională, poate învățată de elevi la alegere cu alte limbi moderne obligatorii.

Reporterul a mulțumit pentru expunere și clarificarea problemelor ridicate.

În final, din partea tovarășului Groza i-au fost acordate câteva obiecte de artizanat, cu specific din Bihor și 2 albume de fotografii, reprezentând municipiul Oradea și județul Bihor.

Primarul municipiului împreună cu tovarășii: Gârbea Constantin și Popa Iosif i-au însoțit pe str. Republicii, intrând în Restaurantul profilat "Lacto-vegetarian", unde a rămas plăcut impresionat de cele văzute.

A apreciat modul cum sînt puse în valoare clădirile vechi și felul ingenios cum sînt îmbinate arhitectura veche cu cea nouă, în construcții de "plombe". A fotografiat mai multe clădiri de pe str. Republicii.

S-a intrat la magazinul "Crisul" s, la parter, unde a avut discuție cu directoarea magazinului, Stanciu, care i-a informat despre profilul și suprafața magazinului, fiind impresionați de abundența de produse expuse în raioanele magazinului, inclusiv în cel cu profil alimentar.

Deplasarea a continuat la Complexul muzeal județean, unde a fost primit de Sever Dumitrașcu, director, pe platforma acestui muzeu primind explicațiile convenite cu privire la importanța, profilul și activitatea muzeului.

Pe bulevardul "6 Martie", tovarășul primar Groza a dat explicațiile de rigoare cu privire la ceea ce s-a construit, ce s-a demolat și ce urmează a fi construit în viitor. Explicații similare s-au dat pe str. Transilvaniei, B-dul Stefan cel Mare, B-dul Magheruș, D. Cantemir și Nufărul.

La Complexul UGSR II din "Felix" a fost vizitată baza de tratament, 3 camere de hotel, cluburi și exteriorurile acestui modern complex, fiind încântat de cele vizitate și mai ales surprins de prețurile modeste pentru cazare și tratament.

- Vizitatorul și-a exprimat dorința de a veni, împreună cu familia, în concediu în această stațiune.

La servirea mesei de prinz a participat și tovarășul Sav George, directorul Complexului UGSR "Felix".

Imediat după masă a vizitat hotelul "Internațional", având aprecieri deosebite și la adresa acestei unități. Următorul popas l-a făcut pe terasa hotelului "Termal", unde directorul stațiunii M. Pucheanu Dorel, a prezentat preocupările referitoare la restaurantul balnear și la condițiile bune asigurate vizitatorilor pentru agrement și pentru petrecerea plăcută a timpului liber. De aici s-a admirat panorama stațiunii, după care, la o scurtă discuție, vizitatorul a afirmat că (fiind pentru prima dată în țara noastră) a rămas surprins plăcut de ospitalitatea poporului român, de faptul deschis în abordarea problemelor și că, personal a fost dus la eroare prin cele publicate, până și în ziarul pe care îl conduce privind sistematizarea teritorială, alimentația populației, restricțiile de energie electrică pentru populație și din domeniul economiei. A afirmat că problemele ce ne frământă pe noi în prezent sînt rezolvabile, cu referiri la: modernizarea proceselor de producție, la creșterea eficienței economice, continuarea activității de sistematizare și construcții de locuințe. În schimb, - după cite a afirmat, R.F.G. se confruntă cu unele probleme pe care le apreciază ca ne rezolvabile și anume: șomajul, teroarea și drogurile.

Nu s-a hazardat în a face aprecieri asupra modului în care unii reporteri de televiziune și presă din R.P. Ungară denigrează unele realități din țara noastră, deși s-au făcut aluzii asupra principalelor surse ale acestor informații.

În continuare s-a făcut deplasarea la hotelul "Dacia", unde au fost cazați - Walter H. Rueb, la camera 206, respectiv Cirbea la camera 346. Seara au servit cina la restaurantul hotelului "Dacia", și după cum au afirmat s-au simțit foarte bine.

În ziua de 12 martie, la ora 9,30 au servit micul dejun împreună cu tovarășul Groza Gheorghe, primarul municipiului și Popa Iosif, reporter, după care s-au deplasat din nou, pe bulevardul "6 Martie", str. Transilvaniei, oprindu-se în P-ța Transilvaniei, unde a făcut cîteva imagini foto despre construcțiile de locuințe și Magazinul tineretului. Apoi s-a oprit la intrarea în B-dul

ban cel Mare, unde a fotografiat blocuri în construcție și cele finalizate, a insistat asupra zonei care se află în demolare, cu mențiunea că în planul 2 doi (respectiv în fondal), erau blocuri deja ridicate.

În continuare s-a făcut deplasarea pe str. Republicii, Calea "1 Mai", pînă la ieșirea spre Cluj. Primarul municipiului, George Groza, și-a luat rămas bun de la oaspete, subliniind dorința să mai revină în municipiul Oradea, la care a răspuns că va răspunde acestei invitații, urînd noi succese în activitatea Consiliului popular. De asemenea, a ținut să afirme că peste tot s-a bucurat de o frumousă primire, dar că, din actuala călătorie, pînă acum, cu cea mai bună impresie rămîne din municipiul Oradea, din toate punctele de vedere.

Oradea, la 12.III.1989.-

Iosif Popa,

13 martie 1989

**Raport semnat de șeful Serviciului III, Inspectoratul
Județean de Securitate Bihor, cpt. Mircea Manu, adresat
Direcției III-a București, privind vizita redactorului
Walter Rueb în Oradea**

**Realități mascate - documentul sintetizează modalitatea de
influențare pozitivă a redactorului Walter Rueb.**

MINISTERUL DE INTERNE
Inspectoratul Județean Bihor
- Securitate - Serv. III -
Nr. 001164 din 13.03 1989

STRICT SECRET
Ex. nr. 2

69

HO

C ă t r e ,

MINISTERUL DE INTERNE
Departamentul Securității Statului
- Direcția III-a -

B u c u r e ș t i -

In perioada 1-12.03.1989 a efectuat o vizită în municipiul Oradea, cetățeanul vest-german RUEB H. WALTER, născut la 11.02.1929 în Zürich, cu domiciliul în Bonn, posesor al pașaportului nr. F 9979696, reporter la ziarul "DIE WELT".

Au fost întreprinse măsuri complexe de control a activității desfășurate pe raza județului și s-a acționat pentru influențarea sa pozitivă prin persoane oficiale din conducerea Consiliului popular, care au fost pregătite contrainformativ și interpunerea unor surse din mediile sistematizare, a ziariștilor și turism, rezultând următoarele:

I-s-a prezentat o informare privind coordonatele istorico-geografice ale municipiului Oradea, compoziția pe naționalități a populației, dezvoltarea economică cu precădere după Congresul al IX-lea al P.C.R., investiții în perioada actuală, construcții de locuințe și modul de repartizare a acestora, preocupări privind punerea în valoare a construcțiilor vechi cu arhitectonică deosebită, precum și preocupările pentru modernizarea fondului vechi de locuințe și a apartamentelor din blocuri cu confort redus. De asemenea, le-au fost prezentate aspecte specifice locale din domeniul cultural, respectiv existența a două ziare în limba română și maghiară, Teatrul de Stat tot cu două secții, s-a făcut o succintă prezentare a Stațiunii balneoclimaterice Felix, folosindu-se date și cifre publicate.

Ziariștul vest-german a solicitat relații suplimentare privind existența populației germane în județ și rețeaua de unități școlare pentru aceasta și posibilitățile de școlarizare ale elevilor de naționalitate maghiară, primind

.. // ..

răspunsuri corespunzătoare.

S-a organizat vizitarea municipiului Oradea și a Stațiunii Felix, fiindu-i prezentate edificiile social-culturale, unități comerciale și de alimentație publică, complexe turistice cu locuri de cazare și baze de tratament. A apreciat modul cum sînt puse în valoare clădirile vechi și modul ingenios în care este îmbinată arhitectura veche cu cea nouă, abundența de produse expuse în magazine, inclusiv în cele cu profil alimentar, executînd mai multe fotografii cu aceste ocazii. Vizitînd complexul de tratament al sindicatelor, a făcut aprecieri elogioase referitor la dotarea acestuia și a fost surprins mai ales de prețurile modeste pentru cazare și tratament.

A relatat surselor ce i-au fost interpușe că a venit în țara noastră sub influența unor articole denigratoare publicate în presa vest-germană, inclusiv în ziarul la care lucrează, prin sistematizarea teritorială, alimentația populației, restricțiile de energie electrică. A arătat că principalele noastre probleme sînt rezolvabile și se referă la îmbunătățirea confortului locuitorilor populației, transportul în comun și într-o oarecare măsură alimentația, în schimb R.F.Germania și alte țări se confruntă cu terorism, șomaj și droguri, a căror rezolvare nu o vede în viitorul apropiat.

A evitat a se angrena în discuții referitor la actuala relații între țara noastră și Ungaria.

A fost plăcut impresionat de tot ce i-a fost prezentat inclusiv de modul general de viață al românilor și a arătat că urmează să publice în cotidianul "DIE WELT" mai multe articole privind impresiile sale de călătorie din țara noastră, dar și-a manifestat rezerva privind credibilitatea acestora în rîndul populației vest-germane în condițiile actualăi campanii de denigrare a realităților din țara noastră.

Dorește ca în cursul acestui an să efectueze o vizită particulară în Stațiunea Felix împreună cu familia și a solicitat cărțile de vizită a trei surse din cele ce i-au fost interpușe pentru a menține legătura prin corespondență în continuare.

RUEB WALTER în data de 11.03.1989 a efectuat o convorbire telefonică cu Bonn nr. 63694 cu soția sa, comunicîndu-i în esență că în Oradea a fost primit de primarul orașului, a primit mai multe cadouri, gazdele sînt neașteptat de ospitaliere, a vizitat Stațiunea Felix, unde totul se prezintă foarte bine, găsindu-se foarte mulți germani la tratament, este cazat într-un apartament deosebit de confortabil, are informații și impresii frumoase din Oradea.

Face referire la "poveștile ungurești" privind sistematizare și apreciază clădirile istorice care arată foarte bine, cât și blocurile uriașe în "stil socialist" pe care le-a văzut.

A afirmat că va pleca din țară în data de 17.03.cu avionul prin Frankfurt.

Raportăm că ziaritul vest-german nu a realizat legături în afara cadrului oficial, iar în data de 12.03.1989 s-a deplasat spre Cluj-Napoca, unde a fost semnalat operativ.

SEFUL SECURITATII JUDETENE
Lt.Colonel,

M
Ogășanu Dumitru

SEFUL SERVICIULUI III
Cpt.

Mircea
Mama Mircea

MD/BM

r.d.067/95/

13.03.1989

2 ex.